

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku

LGD.410.1.2.2024

Pan
Mieczysław Struk
Marszałek Województwa Pomorskiego
Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego
ul. Okopowa 21/27
80-810 Gdańsk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.441.71.2024
Komisji Rozstrzygającej z dnia 17 maja 2024 r.

Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. – wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa na zadanie z zakresu administracji rządowej dotyczące organizowania, finansowania i zapewnienia warunków do odbywania przez lekarzy stażu podyplomowego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, 80-810 Gdańsk, ul. Okopowa 21/27 (dalej: „Urząd”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mieczysław Struk, Marszałek Województwa, od 2010 r. ¹ (dalej: „Marszałek”). (akta kontroli str. 3-6)
Okres objęty kontrolą	Rok 2023 oraz okres wcześniejszy i późniejszy, w którym miały miejsce działania lub zaniechania związane z planowaniem i wykonaniem ustawy budżetowej na rok 2023. W przypadku konieczności porównania niektórych danych z danymi za lata 2020-2022 okres kontroli obejmuje również te lata.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontroler	Ewa Gross, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/38/2024 z 21 lutego 2024 r. (akta kontroli str. 1-2)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny – pod względem legalności, gospodarności i rzetelności – wykorzystania przez Samorząd Województwa Pomorskiego (dalej: „Samorząd”) dotacji z budżetu państwa w części 85/22 województwo pomorskie na zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej dotyczące organizowania, finansowania i zapewnienia warunków do odbywania przez lekarzy stażu podyplomowego (dalej: „dotacja” lub „dotacja na staże podyplomowe”).
Zakres kontroli	Ocenie podlegały w szczególności działania Województwa związane z wykorzystaniem i rozliczeniem ww. środków. Podstawą sformułowania oceny były ustalenia dokonane w wyniku analizy wykorzystania i rozliczenia dotacji.

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Otrzymane środki dotacji na organizację i finansowanie staży podyplomowych Województwo wykorzystało zgodnie z przeznaczeniem, terminowo je rozliczyło oraz prawidłowo wykazało w sprawozdaniach budżetowych, zaś stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły pobrania dotacji w nadmiernej wysokości w związku z zawyżeniem kwot przeznaczonych na obsługę zadania i nieprzekazania na rachunek dochodów budżetu państwa odsetek narosłych od otrzymanych środków wskutek błędnej interpretacji przepisów obowiązującego prawa w tych zakresach.
Uzasadnienie oceny ogólnej	W toku opisanych powyżej działań kontrolnych wymienionych przy opisie celu i zakresu kontroli ustalono, że otrzymane środki dotacji zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, terminowo rozliczone oraz prawidłowo wykazane w sprawozdaniach budżetowych. Ustalone nieprawidłowości, polegały na pobraniu wyższych od należnych o 54,9 tys. zł kosztów obsługi staży podyplomowych oraz nieodprowadzeniu do budżetu państwa dochodów z tytułu odsetek od środków dotacji zgromadzonych na

¹ Uchwała Nr 1111/XLIII/10 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 22 lutego, 2020, Uchwała Nr 3/III/14 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 2 grudnia 2014 r., Uchwała Nr 13/II/18 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 26 listopada 2018 r.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623 (dalej: „ustawa o NIK”).

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

rachunkach bankowych w kwocie 59,9 tys. zł (po wcześniejszym potrąceniu 5% z tych środków z przeznaczeniem na dochody własne).

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

1. Wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa przez Województwo na realizację zadania zleconego z zakresu z zakresu administracji rządowej dotyczące organizowania, finansowania i zapewnienia warunków do odbywania przez lekarzy stażu podyplomowego.

Opis stanu faktycznego

1.1. W dniu 25 października 2022 r. Wojewoda Pomorski⁴ poinformował Urząd o wysokości dochodów i dotacji celowych na zadania z zakresu administracji rządowej ujętych w projekcie ustawy budżetowej na rok 2023 r. wskazując, że w dziale 851, rozdziale 85157 § 2210 zaplanowana została dotacja w wysokości 42 074,0 tys. zł przeznaczona na sfinansowanie zadań zleconych z zakresu administracji rządowej obejmujących realizację staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentystów.

(akta kontroli str. 20-21)

Sprawy związane z organizacją i finansowaniem staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentystów należały zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym⁵ Urzędu do Departamentu Zdrowia Urzędu (§ 30 punkt 21b).

(akta kontroli str. 370, 390-393, 399, 417-420)

Urząd nie zgłaszał sugestii w odniesieniu do ww. planowanej kwoty dotacji, bowiem jak wynikało z wyjaśnień Dyrektora Departamentu Zdrowia Urzędu, podlegała ona, na wniosek Marszałka, zwiększeniu w trakcie trwania staży podyplomowych w związku z coroczną zmianą wynagrodzenia zasadniczego lekarzy i lekarzy dentystów. Dodał, że zmiana części budżetowej, z której finansowane były zadania dotyczące staży podyplomowych dotacją z budżetu państwa (z Ministra Zdrowia na Wojewodę) nie spowodowała utrudnień w realizacji zadania jak też konieczności zastosowania dodatkowych rozwiązań. Mimo, iż umowę w sprawie udzielenia dotacji celowej na finansowanie stażu podyplomowego lekarzy podpisano w marcu 2023 r., PUW⁶ w dniu 16 stycznia 2023 r. przekazał Urzędowi środki dotacji, co pozwoliło Marszałkowi zapewnić ciągłość w finansowaniu i realizowaniu zadania. Wskazał również, że w 2023 roku finansowano staże podyplomowe rozpoczęte przed 2023 r. (na podstawie zawartych w 2022 r. umów z podmiotami uprawnionymi do prowadzenia staży podyplomowych) ze środków dotacji przekazanych przez PUW.

(akta kontroli str. 8-14)

Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Ministerstwa Zdrowia pismem z 9 marca 2023 r. poinformował Urząd, że wszystkie wydatki dokonywane od 1 stycznia 2023 r. przez Marszałka z przeznaczeniem na sfinansowanie staży podyplomowych są pokrywane przez Wojewodę.

(akta kontroli str. 28)

Dotacja w ww. wysokości (42 074,0 tys. zł) została ujęta w ustawie budżetowej na 2023 r., o czym Wojewoda poinformował Urząd w dniu 27 lutego 2023 r.⁷

(akta kontroli str. 24-25)

Plan finansowy zadań z zakresu administracji rządowej na 2023 r. obejmujący m.in. dochody i wydatki w rozdziale 85157 Staże i specjalizacje medyczne stanowił załączniki do Uchwały Nr 1/417/23 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 2023 r. w sprawie opracowania planu finansowego zadań z zakresu administracji rządowej.

(akta kontroli str. 446-472)

⁴ Dalej: „Wojewoda”.

⁵ Uchwała Nr 277/33/19 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 26 marca 2019 r. oraz Nr 340/342/22 z dnia 7 kwietnia 2022 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego ze zm.

⁶ Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku, dalej: „PUW”.

⁷ Pismo nr FB-I.3111.48.6.2023.EP w sprawie podziału dochodów i dotacji budżetu państwa wynikających z ustawy budżetowej na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r. (Dz. U. z 2023 r., poz. 256)

Marszałek w związku z procesem planowania środków na organizację i finansowanie staży podyplomowych w 2023 roku przekazał do Ministerstwa Zdrowia informacje:

- a) z dnia 17 marca 2022 r. o liczbie miejsc dla stażystów w poszczególnych podmiotach uprawnionych oraz ogólnej liczbie lekarzy i lekarzy dentyistów, którzy mogą w następnym roku kalendarzowym odbywać staż na obszarze województwa pomorskiego;
- b) z dnia 13 października 2022 r. i 3 listopada 2022 r. o wykorzystaniu środków na dzień 30 września 2022 r. na sfinansowanie w 2022 r. staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyistów i przewidywanym ich wykonaniu w 2022 r.

(akta kontroli str. 8-19)

W dniu 1 marca 2023 r. Wojewoda zawarł z Marszałkiem umowę w sprawie udzielenia dotacji celowej na finansowanie stażu podyplomowego lekarzy⁸. Określono w niej m.in. wysokość środków dotacji (42 074,0 tys. zł) oraz sposób i tryb ich przekazywania i rozliczania, wskazując iż dotacja będzie przekazywana na podany rachunek bankowy Województwa w terminach i wysokości wskazanych w składanym do Wojewody co miesiąc, do 10-go dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc przekazania środków, zapotrzebowaniu na środki. Zgodnie z zapisami Umowy Województwo zobowiązane było m.in. do przedłożenia Wojewodzie do 15 stycznia 2024 r. rozliczenia wykorzystania przekazanej dotacji, w formie tabeli stanowiącej załącznik do Umowy. Należało w nim wskazać: nazwę zadania, kwotę przyznanych, otrzymanych i wykorzystanych środków, datę i kwotę zwrotu niewykorzystanych środków oraz przyczyny niewykorzystania środków. Ww. rozliczenie wykorzystania nie obejmowało rozliczenia rzeczowego/merytorycznego. Zgodnie z Umową dla środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków finansowanych z tych środków należało zapewnić wyodrębnienie ewidencji księgowej. Umowa nie przewidywała natomiast prowadzenia wyodrębnionego rachunku bankowego dla środków przekazywanych przez Wojewodę na realizację staży podyplomowych. Nie przewidziano również w Umowie obowiązku przedkładania informacji z realizacji zadania.

(akta kontroli str. 30-40)

Projekt Umowy nie był konsultowany z Ministerstwem Zdrowia. Natomiast uwagi Urzędu zgłoszone PUW 19 stycznia 2023 r. do projektu Umowy dotyczyły:

- konieczności zmiany zapisu komparycji umowy z „Samorząd Województwa Pomorskiego” na „Marszałek Województwa Pomorskiego”,
- sugestii o istotnych korzyściach ewentualnego wniesienia do umowy zapisu nt. złożenia przez Marszałka Informacji o wykorzystaniu środków finansowych na dzień 30 września 2023 r. i przewidywanym ich wykonaniu w 2023 r.,
- możliwości wprowadzenia zapisu mówiącego o tym, że zobowiązania wynikające z umowy zawartej w 2022 r. pomiędzy Skarbem Państwa Ministrem Zdrowia, a Marszałkiem, dotyczącej finansowania w 2022 r. staży podyplomowych, Wojewoda sfinansuje w 2023 r.
- możliwości wydłużenia terminu rozliczenia dotacji.

Z ww. kwestii PUW uwzględnił jedynie zmianę dotyczącą oznaczenia strony umowy (wskazując: Marszałka Województwa Pomorskiego zwanego dalej „Województwo”).

(akta kontroli str. 107-117, 158-168)

Plan dotacji w ciągu 2023 roku był dwukrotnie zwiększany o łączną kwotę 14 976 tys. zł, tj.:

- 1) decyzją Ministra Finansów z dnia 24 lipca 2023 r. o kwotę 11 103,8 tys. zł⁹ w związku z wnioskiem Urzędu z 13 czerwca 2023 r., w którym wskazano na zwiększenie wysokości zasadniczego wynagrodzenia miesięcznego lekarza i lekarza dentyisty (z kwoty 5,4 tys. zł do kwoty 6,0 tys. zł na jednego stażystę)

⁸ Dalej: „Umowa”.

⁹ Zawiadomienie PUW z dnia 25 lipca 2023 r.

oraz na zwiększoną przewidywaną liczbę absolwentów, którzy będą realizować staż podyplomowy od 1 października 2023 r.;

- 2) decyzją Ministra Finansów z dnia 9 października 2023 r. o kwotę 3.872,5 tys. zł¹⁰ w związku ze zmianą wysokości miesięcznego odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (z kwoty 138,58 zł do kwoty 159,53 zł na jednego stażystę), zwiększeniem liczby skierowań stażystów rozpoczynających staż w 2023 r. o 92 osoby, planowanym zwiększeniem umów na przeprowadzenie szkoleń według nowych przepisów oraz związanych z tym kosztów obsługi przysługujących Województwu.

W konsekwencji ww. zwiększeń planu dotacji w dniach odpowiednio: 14 sierpnia i 12 października 2023 r. aneksowano Umowę w zakresie kwoty dotacji przekazywanej przez Wojewodę. Środki w zwiększonej ww. aneksami wysokości były wystarczające do realizacji wszystkich przewidzianych na rok 2023 staży podyplomowych, a terminy ich podpisania nie spowodowały braku możliwości przekazania środków podmiotom realizującym staże podyplomowe w należnych im wysokościach.

(akta kontroli str. 26-27, 170-181)

Łączna kwota przyznanej i otrzymanej z PUW przez Urząd dotacji w 2023 r (po uwzględnieniu dokonanych zwiększeń planu dotacji i podpisanych aneksów) wyniosła 57 050,3 tys. zł i była większa o 9.619,7 tys. zł (o 16,9 %) od dotacji otrzymanej na ten cel w 2022 r. (47 430,6 tys. zł). Z powyższej kwoty wykorzystano 56 210,5 tys. zł (98,5%), a środki niewykorzystane w kwocie 839,8 tys. zł zwrócono na rachunek bankowy PUW w wymaganym terminie. Niepełne wykorzystanie środków dotacji wynikało z dokonanych przez podmioty realizujące staże podyplomowe zwrotów w związku ze zwolnieniami lekarskimi lekarzy i niewypracowaniem dyżurów medycznych (243,3 tys. zł) oraz zaplanowaniu wyższych od zrealizowanych kosztów szkoleń dla lekarzy i lekarzy dentyistów (596,5 tys. zł).

(akta kontroli str. 182-189, 315-322, 339-342, 366-368, 473-476)

Planowanie i wykorzystanie na dzień 31 grudnia 2023 r. środków dotacji na poszczególne zadania finansowane ze środków dotacji kształtowało się następująco:

- planowana kwota dla podmiotów prowadzących staż podyplomowy lekarzy wyniosła 49 418,0 tys. zł na 828 stażystów (z tego 370 osób z 2022 r. i 459 w 2023 r.), z czego wykorzystano 48 834,9 tys. zł, staż ukończyło 356 stażystów;
- planowana kwota dla podmiotów prowadzących staż podyplomowy lekarzy dentyistów wyniosła 6 962,7 tys. zł na 163 stażystów (z tego 76 osób z 2022 r. i 87 z 2023 r.), z czego wykorzystano 6 838,3 tys. zł, staż ukończyło 74 stażystów;
- planowana i wykorzystana kwota dla okręgowej izby lekarskiej wynosiła 198,0 tys. zł;
- planowana kwota dla podmiotów prowadzących szkolenia wynosiła 349,6 tys. zł, z czego wykorzystano 217,3 tys. zł;
- planowana i wykorzystana kwota kosztów obsługi wynosiła 122,0 tys. zł.

(akta kontroli str. 473-476)

Badanie prawidłowości wykorzystania środków dotacji wykazało, że:

- środki finansowe na pokrycie kosztów związanych ze stażem podyplomowym przekazywano podmiotom wpisanym na listę podmiotów uprawnionych do prowadzenia stażu podyplomowego prowadzoną przez Marszałka;
- umowy zawarte z ww. podmiotami, którym przekazano środki na staże podyplomowe oraz z podmiotami uprawnionymi do organizowania szkoleń¹¹ zawierały m.in. zapisy wskazujące na możliwość przeprowadzenia kontroli w zakresie prawidłowości i celowości wydatkowania przekazanych środków podmiotom uprawnionym, w tym prawidłowości realizacji programu stażu oraz

¹⁰ Zawiadomienie PUW z dnia 11 października 2023 r.

¹¹ W Urzędzie stosowane były wzory poszczególnych kategorii umów, tj. na staż podyplomowy lekarza/lekarza dentyisty i umowa z podmiotami uprawnionymi do przeprowadzania szkoleń, niezależnie od tego każda umowa przygotowana do podpisania umowa była przedstawiana radcy prawnemu do zaakceptowania pod względem formalno-prawnym.

oceny prawidłowości rozliczeń finansowych (uprawnione podmioty zobowiązane były na podstawie umowy do przedłożenia w Urzędzie kwartalnych rozliczeń środków otrzymanych na sfinansowanie stażu podyplomowego);

- Urząd terminowo, tj. do 10-go dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc przekazania środków, zgłaszał do PUW zapotrzebowanie na środki dotacji¹²;
- w terminie określonym w Umowie dokonano również prawidłowego rozliczenia otrzymanej i wykorzystanej dotacji;
- środki na sfinansowanie staży podyplomowych przekazywane były podmiotom uprawnionym w miesięcznych transzach na podstawie kalkulacji stanowiącej załącznik do umowy (umowy nie określały terminu ich przekazania);
- zgodnie z wymogiem określonym w art. 155 ustawy o finansach publicznych¹³ zapewniono prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej;
- kwoty dotyczące wykonania dotacji przez Województwo wykazane w sprawozdaniu budżetowym Rb-50¹⁴ oraz w rocznym sprawozdaniu Rb-28S¹⁵ były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej;
- rozliczone przez Urząd koszty obsługi zadania polegającego na organizacji, finansowaniu oraz zapewnieniu warunków odbywania stażu podyplomowego w kwocie 122,0 tys. zł (iloczyn 992 i kwoty 123 zł) były wyższe od należnych o 54,9 tys. zł, co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- środki z przekazywanej przez Wojewodę Pomorskiego dotacji gromadzono na oprocentowanym rachunku bankowym Województwa, jednakże odsetek na nim zgromadzonych w kwocie 59,9 tys. zł nie przekazano na dochody budżetu państwa (za pośrednictwem Wojewody) po wcześniejszym potrąceniu 5% tych środków z przeznaczeniem na dochody własne jednostki samorządu terytorialnego, co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 45-189, 196-201, 235-368, 473-606)

Urząd nie prowadził kontroli wykorzystania środków na realizację staży podyplomowych w siedzibach podmiotów, bowiem, jak podał Dyrektor Departamentu Zdrowia Urzędu, wyjaśnienia pisemne i przedkładane dokumenty źródłowe przez podmioty były wystarczające. Dodał, że w umowach o realizację stażu podyplomowego zawartych z podmiotami zapewnione zostało prawo do przeprowadzenia kontroli przez Urząd.

Wojewoda Pomorski nie przeprowadził w Urzędzie kontroli realizacji zadania z zakresu administracji rządowej dotyczącego organizacji, finansowania oraz zapewnienia warunków odbywania stażu podyplomowego w 2023 r.

Urząd nie kierował również wniosków do Wojewody Pomorskiego o przeprowadzenie kontroli w podmiotach uprawnionych do prowadzenia stażu podyplomowego, z którymi Marszałek Województwa Pomorskiego podpisał umowy o prowadzenie stażu podyplomowego lekarzy, lekarzy dentyistów.

(akta kontroli str. 8-14)

Urząd w wymaganym terminie, tj. do 31 marca 2023 r. przekazał Ministrowi Zdrowia listę podmiotów uprawnionych do prowadzenia stażu.

(akta kontroli str. 8-14, 75-87)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Urząd naliczył koszty obsługi zadania dotyczącego odbywania stażu podyplomowego przez 446 lekarzy, którzy rozpoczęli staż przed 2023 r., zarówno w roku 2022, jak i w roku 2023, pobierając tym samym 246 zł za każdą z tych osób, podczas gdy zgodnie z art. 15i ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty¹⁶ (dalej: „ustawa o zawodach lekarza”), koszt ten wynosił

¹² Badaniem objęto miesiące od kwietnia do sierpnia 2023 r.

¹³ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.), dalej: „uofp”).

¹⁴ Sprawozdanie Rb-50 o dotacjach/wydatkach sprawdzono na podstawie sprawozdania za IV kwartał 2023 r.

¹⁵ Sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej za 2023 r.

¹⁶ Tj.: Dz.U. z 2023 r. poz. 1516 ze zm.

123 zł. Skutkiem powyższego było pobranie dotacji w roku 2023 na staże lekarzy w nadmiernej wysokości, tj. zawyżonej o 54,9 tys. zł

(akta kontroli str. 182-191, 473-475)

Dyrektor Departamentu Zdrowia Urzędu, do obowiązków którego zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu (§ 11 punkt 4.1) należało m.in. zapewnienie właściwego wykonywania zadań Departamentu Zdrowia wyjaśnił, że organizacja, finansowanie oraz zapewnienie warunków odbywania stażu podyplomowego lekarzy i lekarzy dentyistów w przypadku każdego skierowanego przez okręgową izbę lekarską do odbycia stażu lekarza, lekarza dentyisty obejmuje okres zawarty w dwóch kolejnych latach kalendarzowych. Zgodnie z art. 15i ustawy, koszt obsługi tego zadania wynosi 123 zł za każdego finansowanego lekarza stażystę. Ustawodawca nie wskazał w tym przepisie, czy jest to jednorazowy koszt obsługi zadania w ciągu trwania stażu podyplomowego danego stażysty, czy za każdy rok kalendarzowy trwania tego stażu, bądź za inny czasookres. Dodał, że przyjęta interpretacja ww. art. 15i ustawy pozwalała naliczyć koszty obsługi 123 zł za każdego finansowanego w danym roku stażystę – bez względu na to, czy dany stażysta kontynuuje swój staż w kolejnym roku, bądź w latach następnych z uwagi na jego przedłużenie. Prawdliwość tej interpretacji potwierdza również, zdaniem Dyrektora, uzasadnienie ustawy z dnia 16 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentyisty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 1291). Wskazano w nim, iż „w wyczeniu uwzględniono również koszt 123 zł rocznie za każdego stażystę dla urzędów marszałkowskich na zadania związane z jego obsługą. Wynagrodzenia te zostaną sfinansowane w ramach środków finansowych, które Minister Zdrowia przekazuje corocznie na wynagrodzenia lekarzy i lekarzy dentyistów do urzędów marszałkowskich.” Dyrektor zaznaczył, że przyjęcie założenia, że finansowanie omawianego zadania zleconego z zakresu administracji rządowej jest czynnością jednorazową, wyklucza możliwość realizacji zadania w sposób określony przepisami. Wskazuje na to art. 49 ust. 1 i ust. 5 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2022 r. tj. poz. 2267 z późn. zm.): „Jednostka samorządu terytorialnego wykonująca zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami otrzymuje z budżetu państwa dotacje celowe w wysokości zapewniającej realizację tych zadań” oraz „Dotacje celowe, o których mowa w ust. 1, powinny być przekazywane w sposób umożliwiający pełne i terminowe wykonanie zleczonych zadań.” Końcowo argumentował, że informacje o wysokości kosztów obsługi były przekazywane do Ministerstwa Zdrowia oraz Wojewody i nie zostały one zakwestionowane.

(akta kontroli str. 196-206)

Zdaniem NIK, skoro koszt obsługi został skalkulowany przez ustawodawcę w kwocie 123 zł w odniesieniu do jednego lekarza stażysty to oznacza, że kwota ta powinna być naliczana jeden raz w całym okresie odbywania stażu (a nie w każdym roku kalendarzowym, w którym lekarz odbywa staż). Środki przeznaczone na pokrycie kosztów obsługi 446 stażystów zostały rozliczone ze środków dotacji celowej w 2022 r. i brak było podstaw do naliczenia kosztów i pobrania dotacji za te same osoby w roku następnym. Stosownie do art. 169 ust. 2 uofp, dotacjami pobranymi w nadmiernej wysokości są dotacje otrzymane z budżetu państwa w wysokości wyższej niż określona w odrębnych przepisach.

2. Odsetki zgromadzone na rachunku bankowym Województwa w kwocie 59,9 tys. zł od środków dotacji na staże podyplomowe nie zostały przekazane do budżetu państwa (za pośrednictwem Wojewody) po wcześniejszym potrąceniu 5% z tych środków z przeznaczeniem na dochody własne jednostki samorządu terytorialnego, mimo że art. 255 ust.1 uofp oraz art. 6 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego¹⁷ zobowiązywał do przekazywania przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego pobranych dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań

¹⁷ Dz. U. z 2024 r. poz. 356 (dalej: „ustawa o dochodach jst”).

zleconych jednostce samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami, pomniejszonych o określone w odrębnych ustawach dochody przysługujące jednostce samorządu terytorialnego z tytułu wykonywania tych zadań.

(akta kontroli str. 509-515, 600-601)

Skarbnik Województwa nadzorujący pracę Departamentu Finansów Urzędu i Dyrektor Departamentu Finansów, do zadań którego należało m.in. opracowywanie planu finansowego zadań zleconych z zakresu administracji rządowej oraz planowanie i nadzorowanie przebiegu realizacji budżetu Województwa, złożyli tożsame wyjaśnienia, z których wynikało, iż na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 8 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych województwa, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej, stanowią dochody własne województwa.

Z ww. wyjaśnień wynikało ponadto, że odsetki uzyskane przez Województwo naliczone w związku z przechowywaniem na rachunku bankowym środków finansowych z dotacji celowej otrzymanych od Wojewody na sfinansowanie staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyistów nie mieszczą się w kategorii pobranych dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostce samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w rozumieniu art. 255 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Dodali, że w przepisie art. 255 ust. 1 ustawy o finansach publicznych chodzi o pobranie należności od innego podmiotu na podstawie konkretnego tytułu prawnego, w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostce samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami. Wskazali, że zostało to potwierdzone przez Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 9 listopada 2021 r., sygn. akt I GSK 772/21.

(akta kontroli str. 404-405, 413-416, 446-472, 509-515, 600-601)

Zdaniem NIK w ww. sprawie nie miał zastosowania art. 6 ust. 1 pkt 8 ustawy o dochodach jst. Zgodnie z brzmieniem tego przepisu źródłami dochodów własnych gminy są odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych województwa, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. Przepis ten stanowi podstawę do uznania odsetek za dochód własny województwa w przypadku braku odrębnych przepisów w tym przedmiocie. Z uwagi na regulację zawartą w art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o dochodach jst, wskazującą na to, iż źródłem dochodów własnych województwa jest 5% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami Marszałek nie może uzyskać dochodu wyższego niż 5%, o których mowa wyżej, a skutkiem tego nie jest możliwe uznanie, iż odsetki od kwoty dotacji celowej stanowią dochód własny jst.

Należy również wskazać, że w 2022 r. Urząd, zgodnie z § 1 pkt 17 umowy zawartej między Marszałkiem a Ministrem Zdrowia, przekazał odsetki od środków dotacji celowej na staże podyplomowe na dochody budżetu państwa za pośrednictwem Ministra Zdrowia (po potrąceniu 5% na dochody własne) w kwocie 576,7 tys. zł

(akta kontroli str. 207-234, 515)

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Zwrot na rachunek bankowy PUW kwoty 54,9 tys. zł wraz z należnymi odsetkami, z tytułu pobrania dotacji w nadmiernej wysokości.
2. Odprowadzanie na dochody budżetu państwa dochodów z tytułu odsetek zgromadzonych na rachunkach bankowych od środków dotacji (po

wcześniejszym potrąceniu 5% z tych środków z przeznaczeniem na dochody własne jednostki samorządu terytorialnego).

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie¹⁸ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, dnia 25 marca 2024 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatury w Gdańsku
p.o. Dyrektora
Tomasz Słaboszowski
/-/

Kontroler
Ewa Gross
główny specjalista kontroli państwowej
/-/

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym
dokonał:

Dyrektor
Delegatury NIK w Gdańsku
Tomasz Słaboszowski

¹⁸ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.